

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 14.8.2006
COM(2006) 459 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Septītais komisijas par Direktīvas 89/552/EEK „Televīzija bez robežām”, kurā
grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/36/EK, 4. un 5. panta piemērošanu laika posmā no
2003. līdz 2004. gadam**

{SEC(2006) 1073}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Septītais komisijas par Direktīvas 89/552/EEK „Televīzija bez robežām”, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/36/EK, 4. un 5. panta piemērošanu laika posmā no 2003. līdz 2004. gadam

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Šis paziņojums izstrādāts saskaņā ar 4. panta 3. punktu Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīvā 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos¹, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīvu 97/36/EK² (direktīva „Televīzija bez robežām”). Šis ir Komisijas ziņojums par direktīvas³ 4. un 5. panta piemērošanu laika posmā no 2003. līdz 2004. gadam (septītais ziņojums), un tā pirmajā daļā sniegts Komisijas atzinums par dalībvalstu statistikas ziņojumiem, kuros izklāstīts, kā sasniegta 4. un 5. pantā minētā proporcionālā attiecība katrā no televīzijas programmām, kas ir to jurisdikcijā. Direktīvas 4. panta 3. punktā noteikts, ka atzinumā Komisija jo īpaši var ņemt vērā sasniegumus salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, pirmspārbaides darbu īpatsvaru raidījumu programmā, īpašos apstākļus jaunajām televīzijas raidorganizācijām un īpašo situāciju valstīs ar zemu audiovizuālās ražošanas jaudu vai valodas ierobežojumiem⁴. Dokumenta otrajā daļā izklāstīti galvenie secinājumi, ko var izdarīt no dalībvalstu ziņojumiem.

Šā divgadu ziņojuma mērķis ir, pirmkārt, dalībvalstu statistikas ziņojumus darīt zināmus citām dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam un Padomei un, otrkārt, pārbaudīt, vai dalībvalstīs pienācīgi īsteno pasākumus Eiropas darbu un neatkarīgo producentu darbu popularizēšanai. Pirmo reizi šajā ziņojumā ir iekļautas desmit dalībvalstis, kuras pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā un ziņoja par laika posmu pēc pievienošanās no 2004. gada 1. maija līdz 31. decembrim. Komisija pievērsusi īpašu vērību tam, lai nodrošinātu, ka šīs dalībvalstis var piedalīties šajā sarežģītajā uzdevumā un atbilstīgi progresējošu uzlabojumu principam sasniegt direktīvas „Televīzija bez robežām” mērķus, jo īpaši 4. un 5. pantā minēto proporcionālo attiecību.

Papildu informācija atrodama Komisijas dienestu darba dokumentā⁵.

¹ OV L 298, 17.10.1989.

² OV L 202, 30.7.1997.

³ Direktīva „Televīzija bez robežām” vai „direktīva”.

⁴ Šis kritēriju uzskaitījums nav visaptverošs.

⁵ SEC(2006) 1073 – turpmāk „darba dokuments”.

2. KOMISIJAS ATZINUMS PAR 4. UN 5. PANTA PIEMĒROŠANU

2.1. Vispārīgas piezīmes

2.1.1. *Direktīvas 4. un 5. pants Eiropas audiovizuālās jomas dinamiskās attīstības kontekstā*

Pirmais vispārīgais novērojums attiecas uz televīzijas kanālu skaita pastāvīgo palielināšanos Eiropā. Izvērtējot dalībvalstu ziņojumus, redzams, ka tādu ziņojumos iekļauto televīzijas kanālu, uz kuriem attiecas 4. un 5. pants⁶, skaits 2003. gadā bija 584 un 2004. gadā palielinājās līdz 767. Iepriekšējā atsaucē laika posmā šādu ziņojumos iekļauto televīzijas kanālu skaits 2001. gadā bija 472 un 2002. gadā palielinājās līdz 503. Tātad četros gados (no 2001. gada līdz 2004. gadam) pieaugums ir bijis 61 %, ko galvenokārt izraisīja Eiropas Savienības nesenā paplašināšanās 2004. gadā. Tomēr pat ES 15 dalībvalstīs laikā no 2001. gada līdz 2004. gadam pieaugums ir bijis ievērojams (39 %), tostarp pieaugums par 12 % laikā no 2003. gada līdz 2004. gadam⁷. Televīzijas kanālu skaits atspoguļo programmu stundu pastāvīgo pieaugumu un Eiropas audiovizuālās jomas stabilo un dinamisko attīstību⁸.

2.1.2. *Īstenošanas un uzraudzības metodes dalībvalstīs*

Otra vispārīgā piezīme attiecas uz veidu, kā dalībvalstīs īsteno saistības, kas izriet no 4. un 5. panta, un pilda ziņošanas pienākumu atbilstīgi direktīvai.

Bieži vien ir būtiskas atšķirības starp dalībvalstu veikto pārbaūžu raksturojumu un intensitāti, piemēram, programmu ikdienas pārraudzība, statistikas ziņojumi, pārskati, izlases veida pārbaudes vai dažos gadījumos tikai novērtējums. Uzraudzību var būt veikusi neatkarīga regulējošā iestāde, kompetenta valdības iestāde vai privāta izpētes uzņēmēj sabiedrība. Dažās dalībvalstīs valsts iestādes paļaujas uz raidorganizāciju ziņoto proporcionālo attiecību.

Vairākums dalībvalstu sniegušas Komisijai pilnīgu un visaptverošu informāciju. Tas ir acīmredzams uzlabojums salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata laika posmu, kad dažas dalībvalstis ziņojumos nesniedza attiecīgos datus par ievērojamu daudzumu televīzijas kanālu. Tikai nedaudzām dalībvalstīm vēl arvien jāuzlabo ziņojumi, jo īpaši attiecībā uz 5. pantā minēto proporcionālo attiecību⁹. Viena dalībvalsts ļoti daudziem satelīttelevīzijas kanāliem vēl arvien „piešķir atbrīvojumu” no ziņošanas pienākuma saskaņā ar 5. pantu¹⁰. Komisija

⁶ Sal. 1. rādītājs darba dokumenta 1. pamatojuma dokumentā („dokuments”).

⁷ Šīs attīstības tendences apstiprina Eiropas Audiovizuālās observatorijas (EAO) publicētie dati. Kopējais televīzijas kanālu skaits ES 15 dalībvalstīs 2004. gada janvārī bija aptuveni 881, bet iepriekšējā gadā šis skaitlis bija 780, sal. EAO, *Yearbooks 2005 / 2004 / 2003, Film, Television, Video and Multimedia*, 5. sējums, T.21.1. tabulas. Šie skaitļi ietver sabiedrisko un privāto valsts televīzijas kanālus ar analogās zemes apraides licenci, kā arī kabeļtelevīzijas un/vai satelīttelevīzijas un/vai ciparu zemes televīzijas kanālus. Tie neietver televīzijas kanālus ārpus Eiropas, kuri raida uz ES dalībvalstīm, televīzijas kanālus, kuri raida uz trešām valstīm, kā arī reģionālos, vietējos vai teritoriālos televīzijas kanālus un reģionālām vai vietējām televīzijām atvēlēto raidlaiku valsts televīzijas kanālos.

⁸ Sal. 1. diagramma darba dokumenta 2. dokumentā.

⁹ Čehija neziņoja par neatkarīgo producentu un nesen veidotu darbu proporcionālo attiecību vairāk nekā 50 % televīzijas kanālu, uz kuriem attiecas 5. pants. Francija un Zviedrija neziņoja 5. pantā minētos datus par vairāk nekā 20 % no ziņojumā iekļautajiem televīzijas kanāliem, kas ir to jurisdikcijā. Par nesen veidotiem darbiem Latvija nepaziņoja vispār nekādus datus, un Dānija paziņoja datus tikai par mazāk nekā 2/3 no attiecīgajiem televīzijas kanāliem.

¹⁰ Tāpat kā iepriekšējos ziņojumos Itālijas statistikas ziņojumā sistemātiski „piešķirts atbrīvojums” visiem satelīttelevīzijas un kabeļtelevīzijas kanāliem, kas veido aptuveni 50 % no visiem ziņojumā iekļautajiem televīzijas kanāliem, kas ir Itālijas jurisdikcijā. Komisija uzskata, ka par šiem „atbrīvotajiem” televīzijas

vēlētos uzsvērt, ka ziņošanas pienākums atbilstīgi direktīvas 4. panta 3. punktam attiecas uz **visiem** televīzijas kanāliem, kas ir attiecīgās dalībvalsts jurisdikcijā, neatkarīgi no apraides veida vai auditorijas daļas¹¹. Katras dalībvalsts pienākums ir sniegt visaptverošu sarakstu un pilnīgus datus par visiem televīzijas kanāliem, uz kuriem attiecas direktīvas 4. un 5. pants. Dalībvalstīm nav pilnvaru piešķirt vispārējus „atbrīvojumus” no saistībām atbilstīgi direktīvai, izņemot direktīvā noteiktus gadījumus un, ja tiek norādīti īpaši iemesli.

Jāpiemin arī atšķirības tajā, kā direktīvu piemēro un interpretē katrā dalībvalstī. Piemēram, saistībā ar prasību atvēlēt vismaz 10 % no raidlaika (minimālā proporcionālā attiecība) 5. pantā atļauj pamatot proporcionālo attiecību vai nu uz raidorganizācijas **raidlaiku**, vai uz programmu budžetu – izvēli izdara dalībvalsts, transponējot direktīvu¹². Cits piemērs: atsevišķas dalībvalstis ievieš pozitīvu definīciju programmām, uz kurām attiecas 4. un 5. pants, tādējādi apgrūtinot pieprasītās proporcionālās attiecības panākšanu. Citas dalībvalstis valsts tiesību aktos ir tieši ievieš negatīvo raidlaika kvalifikācijas definīciju no 4. un 5. panta, neietverot ziņas, sporta pasākumus, spēles, reklāmu un televeikalu. Šīs un citas atšķirības sarežģī uzdevumu nodrošināt salīdzināmus un uzticamus datus, lai atspoguļotu to, kā Eiropas TV kanāli piemēro 4. un 5. pantu. Neraugoties uz šīm atšķirībām, turpmāk izklāstītie rezultāti palīdz noteikt galvenās tendences šajā jomā un izdarīt secinājumus par dalībvalstu pieņemto īstenošanas pasākumu efektivitāti¹³.

2.1.3. Analīzes un novērtējuma līdzekļi

Atbilstīgi direktīvas 4. panta 3. punktam Komisija nodrošina 4. un 5. panta piemērošanu saskaņā ar Līguma noteikumiem. Lai palīdzētu dalībvalstīm pildīt uzraudzības pienākumu, ir izstrādātas 4. un 5. panta īstenošanas uzraudzības pamatnostādnes¹⁴. Šīs pamatnostādnes ir paredzētas, lai palīdzētu dalībvalstīm pildīt ziņošanas pienākumu saskaņā ar 4. panta 3. punktu, definējot atsevišķus terminus un izskaidrojot pamatkonceptu nolūkā novērst atšķirīgu interpretāciju.

kanāliem „ziņas nav sniegtas”, tādējādi šo datu iztrūkums negatīvi ietekmē Itālijas atbilstības līmeni saskaņā ar 5. pantu (sal. 5. rādītājs, 1. dokuments). Itālija 2005. gadā pieņēma jaunus pasākumus, lai panāktu juridiskās situācijas atbilstību saistībām saskaņā ar 5. pantu. Komisija turpinās rūpīgi uzraudzīt, kā Itālija juridiski un faktiski piemēro 5. pantu atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem. Jāatzīmē arī, ka Itālija nav ievērojusi ziņošanas standartus attiecībā uz nesen veidotiem darbiem, par kuriem dati sniegti kā procentuālā attiecība no visiem Eiropas darbiem, nevis kā procentuālā attiecība no neatkarīgo producentu veidotiem Eiropas darbiem, tādējādi padarot sarežģītāku savstarpējo salīdzinājumu Eiropas mērogā vai nesen veidotu darbu ES vidējā rādītāja noteikšanu. Šī ziņojumu sniegšanas prakse jāpielāgo 5. pantam.

¹¹ Direktīvas 4. panta 3. punktā teikts, ka „ziņojumā jo īpaši iekļauj statistikas datus par šajā [4. pantā] un 5. pantā minēto raidlaika sadalījuma sasniegšanu katrā televīzijas programmā, kura ir minētās dalībvalsts jurisdikcijā, noteikti minot iemeslus, kuri ir kavējuši šāda sadalījuma sasniegšanu, un pasākumus, kas ir veikti vai plānoti, lai to sasniegtu”.

¹² Praksē vienīgi Francija ir izmantojusi šo iespēju: par trim satelīttelevīzijas vai kabeļtelevīzijas kanāliem aprēķins pamatots uz programmu budžetu, un par sešiem zemes apraides televīzijas kanāliem tas pamatots uz televīzijas kanāla ieņēmumiem.

¹³ Šajā kontekstā neatkarīgais „Ietekmes pētījums par pasākumiem attiecībā uz TV programmu izplatīšanas un ražošanas veicināšanu, kas paredzēts saskaņā ar direktīvas „Televīzija bez robežām” 25.a pantu”, kuru 2005. gada maijā pabeidza *David Graham and Associates*, ir veicinājis 4. un 5. panta ietekmes uz ekonomiku un kultūru, kā arī īstenošanas pasākumu ES 15 dalībvalstīs novērtējumu, sk. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/studi_en.htm

¹⁴ Ieteicamās 1999. gada 11. jūnija pamatnostādnes, sk. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/art45/controle45_en.pdf.

Bez tam ir noteikti vairāki jauni rādītāji¹⁵, kas nodrošina objektīvu analīzes sistēmu, lai labāk izvērtētu dalībvalstu iesniegtos statistikas ziņojumus¹⁶. Tā kā dalībvalstis var izstrādāt detalizētākus vai stingrākus noteikumus jomās, uz ko attiecas direktīva¹⁷, šie rādītāji palīdz novērtēt progresu, kas panākts 4. un 5. panta piemērošanā gan Kopienas, gan valstu mērogā.

Tas ir šajā dokumentā izklāstītā Komisijas atzinuma vispārīgais konteksts. Tas nosaka vispārīgās tendences pasākumu piemērošanā nolūkā veicināt Eiropas televīzijas programmu ražošanu un izplatīšanu **Kopienas mērogā**¹⁸.

2.2. Direktīvas 4. panta piemērošana

Šajā daļā analizēts, kā Eiropas mērogā panāk to, lai atvēlētu lielāko daļu raidlaika Eiropas darbiem, kā noteikts direktīvas „Televīzija bez robežām” 4. pantā¹⁹.

ES vidējais raidlaiks, ko Eiropas darbiem atvēlēja visi ziņojumos iekļautie²⁰ televīzijas kanāli visās dalībvalstīs **2003. gadā bija 65,18 % un 2004. gadā – 63,32 %**, kas veido **samazinājumu par 1,86 procentu punktiem** atsaucēs laika posmā. Attiecībā uz **iepriekšējo pārskata laika posmu** rezultātiem vidējā Eiropas darbu proporcionālā attiecība ES 15 dalībvalstīs 2001. gadā bija 66,95 % un 2002. gadā – 66,10 %. Tas veido samazinājumu par 3,63 procentu punktiem četru secīgu gadu laikā (no 2001. gada līdz 2004. gadam). Sešu gadu laikā (no 1999. gada līdz 2004. gadam) Eiropas darbiem atvēlētais raidlaiks kopumā palielinājies par 2,64 procentu punktiem. Tādējādi vispārējā **virzība vidēji ilgā laikā bija augšupejoša**. Iepriekš minētie rezultāti jāskata divu būtisku faktoru kontekstā. Pirmkārt, dati līdz 2003. gadam un par 2003. gadu attiecas uz ES 15 dalībvalstīm, bet 2004. gada datus jau iekļautas desmit dalībvalstis, kuras Eiropas Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā. Šo dalībvalstu apvienotais vidējais raidlaiks, kas atvēlēts Eiropas darbiem, bija 61,77 % laika posmā pēc pievienošanās (no 2004. gada 1. maija līdz 31. decembrim). Ņemot vērā to, ka pievienojušos dalībvalstu raidorganizācijām un regulatoriem trūka pieredzes, lai īstenotu un piemērotu pasākumus Eiropas darbu popularizēšanai, un ziņotu par šo pasākumu piemērošanu, atšķirība par mazāk nekā 3 procentu punktiem zem ES 15 dalībvalstu vidējā rādītāja uzskatāma par panākumu un parāda, ka **4. pantu visā ES kopumā piemēro pienācīgi**. Otrkārt, jāatzīmē, ka iepriekšējos pārskata laika posmos Eiropas darbu vidējā proporcionālā attiecība pamatojās vienīgi uz datiem, ko sniedza televīzijas kanāli ar lielāko skatītāju skaitu. Par pārskata laika posmu no 2003. gada līdz 2004. gadam Komisija iekļāva

¹⁵ Sal. darba dokumenta 1. dokuments.

¹⁶ Piemēram, atbilstības līmeni (3. un 4. rādītājs) negatīvi ietekmē televīzijas kanāli, par kuriem dati nav sniegti.

¹⁷ Sal. 3. panta 1. punkts: praksē vairākums dalībvalstu ir izmantojušas šo iespēju (piemēram, izņēmums attiecībā uz studijas darbiem Itālijā, pozitīva programmu kvalifikācijas definīcija Vācijā). Sešas dalībvalstis (E, F, I, NL, SF, UK) dažām vai visām raidorganizācijām piemēro augstākas procentuālās attiecības prasības, nekā direktīvā paredzētās (piemēram, 60 % prasība Eiropas darbu pārraidei Francijā, 25 % atvēlēti neatkarīgo producentu darbiem Apvienotajā Karalistē un Nīderlandē u.c.).

¹⁸ Sīkāka informācija par **piemērošanu katrā dalībvalstī** izklāstīta darba dokumenta **4. dokumentā**.

¹⁹ Direktīvas 4. panta 1. punktā noteikts: „Ja vien ir iespējams, dalībvalstis ar pienācīgiem līdzekļiem nodrošina, lai raidorganizācijas atvēlētu lielāko daļu sava raidlaika Eiropas darbiem 6. panta nozīmē, izņemot laiku, kas ir paredzēts ziņām, sporta pasākumiem, spēlēm, reklāmai, teleteksta pakalpojumiem un televeikalam”.

²⁰ Sal. iepriekš 2.1.1. punkts (1. rādītājs darba dokumenta 1. dokumentā).

datos par visiem attiecīgajiem televīzijas kanāliem, gan primāriem, gan sekundāriem, neatkarīgi no to lieluma pēc auditorijas daļas²¹.

Dalībvalstu mērogā vidējais raidlaiks svārstījās no 52,75 % (Īrija) līdz 86,2 % (Dānija) 2003. gadā un no 49,12 % (Čehija) līdz 86,33 % (Dānija) 2004. gadā. Eiropas darbiem atvēlētajā vidējā raidlaika palielināšanās tendence atsaucē laika posmā (no 2003. gada līdz 2004. gadam) septiņās dalībvalstīs bija pozitīva, bet astoņās – negatīva.

Attiecībā uz to televīzijas kanālu kopskaitu, kuri sasniedza vai pārsniedza 4. pantā minēto lielāko daļu raidlaika, **vidējais atbilstības līmenis** visiem televīzijas kanāliem visās dalībvalstīs **2003. gadā bija 68,20 % un 2004. gadā – 72,80 %**, kas veido **pieaugumu par 4,60 procentu punktiem atsaucē laika posmā**. Salīdzinājumā ar iepriekšējo atsaucē laika posmu (2001. gadā 69,93 % un 2002. gadā 74,53 %) **četrus gadus laikā** (no 2001. gada līdz 2004. gadam) **pieaugums bija par 2,87 procentu punktiem**. Tas ir ievērojams rezultāts, ņemot vērā, ka tajā pašā laika posmā palielinājies televīzijas kanālu, galvenokārt tematisko televīzijas kanālu, skaits. Dalībvalstu vidējais atbilstības līmenis visiem televīzijas kanāliem svārstījās no 50 % (Beļģija un Īrija) līdz 100 % (Somija) 2003. gadā un no 45 % (Apvienotā Karaliste) līdz 100 % (Igaunija, Latvija, Malta un Slovākija) 2004. gadā. Atsaucē laika posmā atbilstības līmenis pieauga desmit dalībvalstīs, bija stabils divās un pazeminājās trīs dalībvalstīs.

Iepriekš izklāstītie rezultāti rāda, ka direktīvas „Televīzija bez robežām” **mērķi attiecībā uz Eiropas darbiem atvēlēto raidlaiku Kopienas mērogā tiek sasniegti bez grūtībām**. Jo īpaši ņemot vērā to desmit dalībvalstu iekļaušanu, kuras ES pievienojās 2004. gadā, šie skaitļi ir iedrošinošs rādītājs, kas apliecina, ka 4. pantu efektīvi piemēro visā Eiropas Savienībā.

2.3. Direktīvas 5. panta piemērošana

Šajā daļā analizēts, kā Eiropas mērogā panāk proporcionālo attiecību, kas minēta direktīvas „Televīzija bez robežām” 5. pantā²².

²¹ Lai gan iepriekšējā pieeja, kas paredzēja izslēgt no izskatīšanas saskaņā ar 4. pantu televīzijas kanālus, kuru auditorijas daļa ir mazāka nekā 3 % („*de minimis* kritērijs”), varēja dot tādu priekšrocību kā labāk „izsvērti” rezultāti, tomēr šādai pieejai direktīvā „Televīzija bez robežām” nav pamatojuma. Arī darba dokumenta 7. pielikumā redzams, ka ir ļoti maza faktiskā atšķirība starp ES vidējo Eiropas darbiem atvēlēto raidlaiku primārajos televīzijas kanālos (**2003. gadā 64,45 % un 2004. gadā 63,87 %**) un sekundārajos televīzijas kanālos. Tādēļ šajā ziņojumā, kurā pirmo reizi atspoguļota situācija ES 25 dalībvalstīs, izmantota atšķirīga metodoloģija un dota Eiropas darbu vidējā proporcionālā attiecība visos televīzijas kanālos, uz kuriem attiecas 4. pants. Darba dokumenta 7. pielikumā norādīti televīzijas kanāli, kuru auditorijas daļa ir lielāka nekā 3 %, un Eiropas darbiem tajos atvēlētajā raidlaika proporcionālā attiecība.

²² Direktīvas 5. pantā noteikts: „Ja vien ir iespējams, dalībvalstis ar pienācīgiem līdzekļiem nodrošina, lai raidorganizācijas atvēlētu vismaz 10 % sava raidlaika, izņemot laiku, kurš ir paredzēts ziņām, sporta pasākumiem, spēlēm, reklāmai, teleteksta pakalpojumiem un televeikalam, vai arī, pēc dalībvalsts ieskatiem, vismaz 10 % no sava programmu budžeta atvēl Eiropas darbiem, kurus veidojuši no raidorganizācijām neatkarīgi veidotāji”.

ES vidējā proporcionālā attiecība, ko atvēlēja neatkarīgo²³ producentu veidotiem Eiropas darbiem (neatkarīgie darbi), visos ziņojumos iekļautajos televīzijas kanālos visās dalībvalstīs **2003. gadā bija 31,39 % un 2004. gadā – 31,50 %**, kas atsaucē laika posmā veido **pieaugumu par 0,11 procentu punktiem**. Salīdzinājumā ar **iepriekšējiem atsaucē laika posmiem** (1999. gadā 37,51 %, 2000. gadā 40,47 %, 2001. gadā 37,75 % un 2002. gadā 34,03 %) četru gadu laikā (no 2001. gada līdz 2004. gadam) notika ievērojams samazinājums par 6,25 procentu punktiem, un vienlīdz liels samazinājums (6,01 procentu punkta apmērā) notika sešu secīgu gadu laikā (no 1999. gada līdz 2004. gadam). Tādējādi var teikt, ka **vispārējā virzība vidēji ilgā laikā bija lejupejoša**. Jāievēro, ka gandrīz nebija atšķirības starp televīzijas kanālu sasniegto ES 15 dalībvalstīs un desmit dalībvalstīs, kuras ES pievienojās 2004. gadā un kuru televīzijas kanālu vidējais rādītājs bija 31,55 % – pat lielāks nekā vidējais rādītājs ES 15 dalībvalstīs (31,47 %).

Dalībvalstu mērogā vidējā proporcionālā attiecība 2003. gadā svārstījās no 15,81 % (Dānija²⁴) līdz 44,95 % (Austrija) un 2004. gadā – no 16,24 % (Slovēnija) līdz 46,38 % (Austrija). Atsaucē laika posmā neatkarīgo darbu vidējā proporcionālā attiecība palielinājās astoņās dalībvalstīs, bet samazinājās septiņās. Tādējādi virzība bija augšupejoša vairākumā dalībvalstu.

ES vidējais atbilstības līmenis televīzijas kanāliem visās dalībvalstīs **2003. gadā bija 78,40 % un 2004. gadā – 81,92 %**, veidojot **pieaugumu par 3,52 procentu punktiem**. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem atsaucē laika posmiem (1999. gadā 85,02%, 2000. gadā 84,81%, 2001. gadā 90,67% un 2002. gadā 89,13%) četru gadu laikā (no 2001. gada līdz 2004. gadam) atbilstības līmenis samazinājās par 8,75 procentu punktiem un par 3,10 procentu punktiem – sešu gadu laikā (no 1999. gada līdz 2004. gadam), vidēji ilgā laikā veidojot nelielu samazinājumu attiecībā uz atbilstību minimālajām prasībām par neatkarīgo darbu pārraidīšanu. Katras dalībvalsts televīzijas kanālu vidējais atbilstības līmenis svārstījās no 44 % (Itālija²⁵) līdz 100 % (Grieķija, Īrija un Somija) 2003. gadā un no 27 % (Itālija²⁶) līdz 100 % deviņās dalībvalstīs (Kipra, Igaunija, Grieķija, Īrija, Latvija, Lietuva, Malta, Slovākija un Somija) 2004. gadā. Vidējais atbilstības līmenis pieauga septiņās dalībvalstīs, bija stabils četrās (divās par 100 %) un pazeminājās četrās dalībvalstīs. Tādējādi attīstība kopumā ir pozitīva.

ES vidējā daļa, kas atvēlēta neatkarīgo producentu nesen veidotiem Eiropas darbiem (nesen veidoti darbi²⁷) **2003. gadā bija 71,66 % un 2004. gadā – 69,09 %**, kas veido **samazinājumu par 2,57 procentu punktiem** atsaucē laika posmā. Šī procentuālā daļa attiecas uz visiem Eiropas darbiem (gan nesen veidotiem, gan pārējiem), ko veidojuši neatkarīgie producenti. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem atsaucē laika posmiem (1999. gadā

²³ 1997. gada 30. jūnija Direktīvas 97/36/EK 31. apsvērumā (kritēriju uzskaitījumā, kas nav visaptverošs) noteikts, ka „... dalībvalstīm, definējot jēdzienu „neatkarīgais producers”, būtu attiecīgi jāņem vērā tādi kritēriji kā īpašuma tiesības uz radošo apvienību, vienai raidorganizācijai piegādāto programmu daudzums un īpašuma tiesības uz sekundārajām autortiesībām”.

²⁴ Jāatzīmē fakts, ka gan 2003. gadā, gan 2004. gadā Dānijas televīzijas kanālos bija lielākā Eiropas darbu vidējā proporcionālā attiecība (sal. 2.2. punkts iepriekš), bet tajā pašā laikā ļoti neliela neatkarīgo darbu proporcionālā attiecība, liekot secināt, ka raidorganizāciju iekšēji veidoti darbi Dānijā veido ļoti lielu daļu.

²⁵ Kā jau minēts iepriekš, Komisija uzskata, ka par 39 no 57 satelīttelevīzijas kanāliem, kuriem „piešķirts atbrīvojums”, 2003. gadā „ziņas nav sniegtas”, kas negatīvi ietekmē atbilstības līmeni (5. rādītājs).

²⁶ Komisija uzskata, ka par 43 no 60 satelīttelevīzijas kanāliem, kuriem „piešķirts atbrīvojums”, 2004. gadā „ziņas nav sniegtas”.

²⁷ T.i., darbi, ko pārraida piecu gadu laikā pēc to veidošanas.

53,80 %, 2000. gadā 55,71 %, 2001. gadā 61,78 % un 2002. gadā 61,96 %) četru gadu laikā (no 2001. gada līdz 2004. gadam) notika pieaugums par 7,31 procentu punktu, un pat lielāks pieaugums par 15,29 procentu punktiem notika sešu gadu laikā, no 1999. gada līdz 2004. gadam veidojot pieaugumu par gandrīz 30 %. Tādējādi **vidēji ilgā laikā tika panākts ievērojams progress attiecībā uz nesen veidotiem darbiem.**

Dalībvalstu mērogā vidējā daļa 2003. gadā svārstījās no 31,87 % (Grieķija) līdz 97,50 % (Īrija) un 2004. gadā – no 22,2 % (Kipra) līdz 100 % (Slovākija). Viena dalībvalsts nesniedza ziņas par nesen veidotiem darbiem. Attiecībā uz nesen veidotiem darbiem vidēji atvēlēto daļu septiņās dalībvalstīs bija vērojams pozitīvs pieaugums, vienā dalībvalstī situācija bija stabila, un septiņās dalībvalstīs notika samazināšanās. Šajā pārskata laika posmā nesen veidoti darbi vēl arvien veidoja vairāk nekā 20 % no kopējā kvalificētā raidlaika, četru gadu laikā nedaudz samazinoties par 1,55 procentu punktiem²⁸.

3. SECINĀJUMI

No paziņotajiem datiem redzams, ka pirmo reizi pašreizējā atsauces laika posmā Kopienas līmenī bija vērojams **neliels Eiropas darbiem atvēlētais raidlaika (4. pants) samazinājums**. Tomēr attīstības tendence vidēji ilgā laikā (no 1999. gada līdz 2004. gadam) ir pozitīva. Novērtējot atbilstīgi 4. pantam panākto progresu, jāņem vērā divi faktori. Pirmkārt, 2004. gada rādītājos iekļautas desmit dalībvalstis, kuras ES pievienojās 2004. gadā. Otrkārt, ir mainīta aprēķina metode, un Eiropas darbu vidējā proporcionālajā attiecībā tagad ir iekļauti sekundārie televīzijas kanāli, kuru auditorijas daļa nepārsniedz 3 %. Ņemot vērā šos faktorus, samazinājums ir relatīvi neliels. ES vidējais atbilstības līmenis šajā atsauces laika posmā palielinājies par vairāk nekā 4 procentu punktiem. Šie rezultāti rāda, ka neatkarīgi no nelielās lejupejošās attīstības tendences īstermiņā **Eiropas darbiem atvēlētais raidlaiks ES mērogā ir nostabilizējies ievērojami virs 60 % no kopējā kvalificētā raidlaika**. Jo īpaši desmit dalībvalstīm, kuras šajā uzraudzības pasākumā piedalījās pirmo reizi, šī ir iedrošinoša attīstības tendence. Tādējādi direktīvas **4. pants** Eiropas mērogā **ir piemērots apmierinoši**.

Attiecībā uz **5. panta** piemērošanu pašreizējā atsauces laika posmā vērojama **nelielais pieaugums** (+ 0,11 procentu punkti) uzskatāms par pozitīvu tendenci, paturot prātā to, ka 2004. gada rādītājos iekļautas desmit dalībvalstis, kuras ES pievienojās 2004. gadā. Tomēr vidēji ilgā laikā šo īstermiņa augšupejošo tendenci izlīdzina ievērojama kritums par vairāk nekā 6 procentu punktiem (vai samazinājums par vairāk nekā 16 %) salīdzinājumā ar vidējo rādītāju par 1999. gadu vai 2001. gadu. Tomēr šo **lejupejošo attīstības tendenci vidēji ilgā laikā** zināmā mērā atsver trīs faktori. Pirmkārt, ES vidējais **atbilstības līmenis** pašreizējā pārskata laika posmā **ir palielinājies**, un tas nozīmē, ka 2004. gadā 5. pantā noteikto minimālo proporcionālo attiecību ievēroja daudz vairāk televīzijas kanālu ES nekā 2003. gadā. To atspoguļo arī salīdzinoši nelielais neziņošanas gadījumu skaits, kas ievērojami samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējiem atsauces laika posmiem. Otrkārt, **neatkarīgo producentu nesen veidotiem Eiropas darbiem atvēlētais raidlaika apjoms bija salīdzinoši liels**²⁹. Attiecībā uz neatkarīgajiem darbiem nesen veidotu darbu īpatsvars sešu gadu laikā ir

²⁸ Sal. pārskata 2. diagramma darba dokumenta 2. dokumentā.

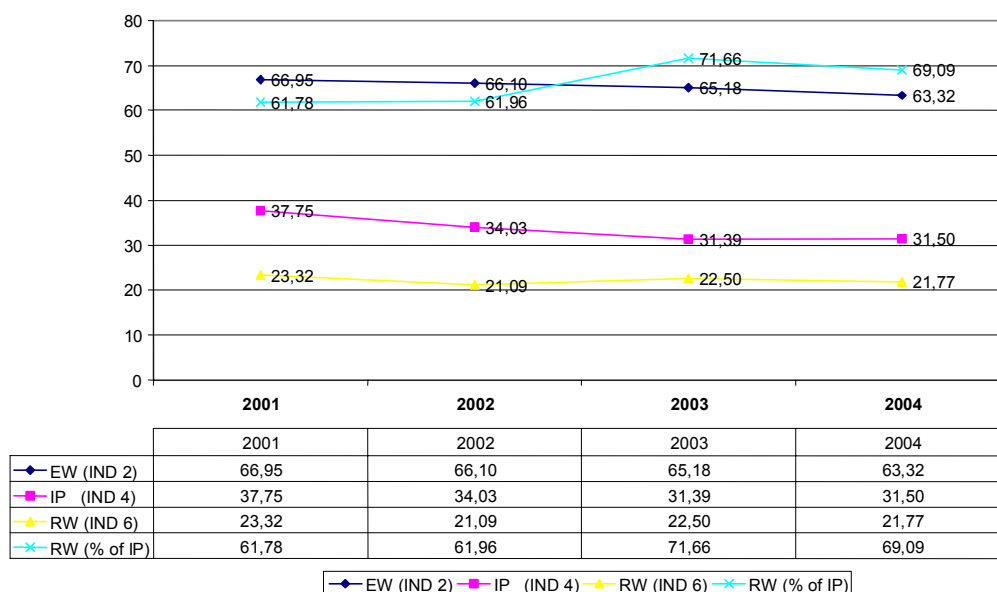
²⁹ Nesen veidoti Eiropas darbi sešu gadu laika posmā pastāvīgi veidoja vairāk nekā vienu piektdaļu no kopējā kvalificētā raidlaika, kas atbilst aptuveni divām trešdaļām no visiem neatkarīgo producentu veidotiem darbiem. 2003. gadā šī attiecība pat tika pārsniegta, un nesen veidoti darbi veidoja vairāk nekā 71 % no visiem neatkarīgajiem darbiem.

palielinājies par 30 %³⁰. Treškārt, jāatceras, ka proporcionālā attiecība visos līmeņos **ievērojami pārsniedza** direktīvā noteikto **10 % minimumu**. Tādējādi 5. pants kopumā piemērots apmierinoši.

Noslēgumā jāsecina, ka iepriekš izklāstīto rezultātu novērtējums un dalībvalstu ziņojumu detalizētā analīze³¹ pierāda, ka direktīvas „Televīzija bez robežām” **4. un 5. pantā noteiktie mērķi** pašreizējā atsaucē laika posmā (no 2003. gada līdz 2004. gadam) tāpat kā iepriekšējos pārskata laika posmos **bez grūtībām sasniegti** gan Eiropas, gan dalībvalstu mērogā, tostarp desmit dalībvalstīs, kuras ES pievienojās 2004. gadā.

Galveno rādītāju attīstības tendences no 2001. gada līdz 2004. gadam (Kopienas mērogā)

proporcionālā attiecība (% no kopējā kvalificētā raidlaika)

³⁰ Absolutā izteiksmē (attiecībā pret kopējo kvalificēto raidlaiku) šo pozitīvo tendenci tomēr izlīdzina līdztekus notikušais neatkarīgo darbu samazinājums.

³¹ Sal. darba dokumenta 3. dokuments.